

Beleidsregels verhaal Wet Werk en Bijstand

Wetstechnische informatie

Gegevens van de regeling

Overheidsorganisatie	gemeente Lelystad
Officiële naam regeling	Beleidsregels verhaal Wet Werk en Bijstand
Citeertitel	Beleidsregels verhaal Wet Werk en Bijstand
Besloten door	college van burgemeester en wethouders
Deze versie is geldig tot (als de vervaldatum is vastgesteld)	15-10-2015
Onderwerp	

Opmerkingen m.b.t. de regeling

Geen.

Grondslagen

1. Algemene wet bestuursrecht, art. 4:81 e.v.
2. Wet werk en bijstand

Regelgeving die op deze regeling is gebaseerd (gedelegeerde regelgeving)

1. Geen.

Overzicht van in de tekst verwerkte wijzigingen

Datum inwerking-treding	Terug-werkende kracht	Betreft	Ontstaansbron: datum ondertekening; bron bekendmaking	Inwerkingtreding: datum ondertekening; bron bekendmaking	Voorstel gemeenteraad
15-10-2015		intrekking	23-6-2015 Flevopost, 14-10-2015	23-6-2015 Flevopost, 14-10-2015	Nr. 151309851
1-1-2004		nieuwe regeling	23-12-2003 Onbekend	23-12-2003 Onbekend	Nr. B03.01837

Beleidsregel Verhaal Wet Werk en Bijstand

1 Beleidsregels

Beleidsregel 1

Van de per 1 januari 2004 aanwezige bevoegdheid om te verhalen wordt geen gebruik gemaakt. Uitzondering hierop is het verhaal op nalatenschap indien aan de cliënt bijstand is verleend als geldlening onder verband van hypotheek.

2 Toelichting

Bij wet van 15 april 1992 (Staatsblad 1992/193) werd onder meer bepaald dat verhaal op onderhoudsplichtigen ingaande 1 augustus 1992 verplicht werd gesteld voor gemeenten. Tot 1 augustus 1992 was bijstandsverhaal een bevoegdheid van gemeenten.

Wettelijk kader verhaal.

Verhaal in het kader van de Algemene bijstandswet.

Op grond van het gestelde in de Algemene bijstandswet die per 1 januari 2004 komt te vervallen moet de gemeente verhalen op:

- onderhoudsplichtigen ten opzichte van (gewezen) echtgenoten en minderjarige kinderen (artikel 93);
- onderhoudsplichtigen ten opzichte van hun meerderjarige kinderen aan wie periodieke bijzondere bijstand wordt verstrekt (artikel 93);
- de ontvanger van een schenking (artikel 99);
- nalatenschappen.

Verhaal in het kader van de WWB.

Op grond van het gestelde in de WWB die per 1 januari 2004 in werking treedt kan de gemeente verhalen op:

- de onderhoudsplichtige die zijn onderhoudsplicht niet of niet behoorlijk nakomt jegens zijn meerderjarige kind aan wie bijzondere bijstand wordt verleend (artikel 61, lid 1, onder a);
- de ontvanger van een schenking (artikel 61, lid 1, onder b);
- nalatenschappen (artikel 61, lid 1, onder c).

Uit bovenstaande blijkt dat de gemeente Lelystad de bevoegdheid heeft om te verhalen. Het is echter geen verplichting meer.

In de WWB is voor kinderalimentatie het volgende opgenomen:

Artikel 56 Kinderalimentatie

1. *Het instellen van een verzoek tot toekenning van een uitkering tot levensonderhoud voor kinderen verschuldigd krachtens Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek kan door het college als verplichting aan de bijstand worden verbonden, indien de belanghebbende hierop aanspraak heeft*
2. *Indien het college de in het eerste lid genoemde verplichting oplegt, dient de belanghebbende zelf een verzoek terzake in bij een bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen instelling.*

Uit dit artikel blijkt dat de belanghebbende zelf verantwoordelijk kan worden gesteld tot het eisen van alimentatie (voorliggende voorziening) ten behoeve van minderjarige kinderen waarvoor de bijstand mede wordt verstrekt.

De gemeente Lelystad verhaalt op dit moment op 111 debiteuren: 94 keer ten behoeve van de minderjarige kinderen en in 17 gevallen ten behoeve van de ex echtgenoot.

In de WWB komt verhaal op onderhoudsplichtige (ex) echtgenoten te vervallen.

De vraag is dan ook of de gemeente Lelystad door moet gaan met verhalen.

Voor:

Redenen om door te gaan met verhaal zijn:

1. Een signaal naar de bijstandsgerechtigde toe dat bijstand niet zomaar verstrekt wordt, maar dat er wel degelijk voorwaarden en verplichtingen aan zijn verbonden en dat alle middelen die een belanghebbende heeft ter voorkoming van de bijstand, deze ook dient in te zetten. De verplichting om kinderalimentatie te eisen is echter al opgenomen in artikel 56 van de WWB.
2. Financieel voordeel. De gemeente mag 100% van de verhaalsopbrengsten houden.
3. Er wordt steeds vaker bijstand in de vorm van een geldlening onder verband van hypotheek (zogenoemde krediethypotheek) verleend. In geval van overlijden wordt de gemeente hiervan op de hoogtegesteld door de notaris. Omdat de woningen (meestal) met overwaarde verkocht kunnen worden is het voor de gemeente lucratief om in dat geval op de nalatenschap te verhalen.

Tegen:

Redenen om te stoppen met verhaal zijn:

1. Momenteel kent de gemeente Lelystad 111 verhaalsdebiteuren die in meerdere of mindere mate bijdragen aan de kosten van het levensonderhoud van hun (ex) echtgenoot en/of minderjarige kinderen waarvoor de bijstand mede wordt verstrekt. Deze verhaalsdebiteuren komen voor het merendeel te vervallen bij inwerkingtreding van de WWB aangezien er dan niet meer mag worden verhaald ten behoeve van de (ex) echtgenoot en de minderjarige kinderen. Uit onderzoek blijkt dat de ouders van 18 tot 21 jarigen aan wie periodieke bijzondere bijstand wordt verstrekt veelal niet kunnen bijdragen in de kosten van het levensonderhoud van hun kinderen (Zij ontvangen vaak zelf een uitkering) of dat dit vluchtelingen betreffen waarvan de ouders in het buitenland verblijven. Onderhoudsplichtigen die in het buitenland verblijven worden niet aangeschreven omdat de gemeente tijdens de mondelinge behandeling van een ingediend verzoekschrift geen recente adresinformatie kan overleggen. Een andere groep aan wie aanvullende periodieke bijzondere bijstand wordt zijn de "probleemgevallen" die in een eerder stadium van huis zijn weggelopen en die een ernstig verstoorde relatie hebben met de ouders. In dat geval wordt op grond van het gestelde in artikel 92 Algemene bijstandswet al afgezien van verhaal. Er wordt op jaarbasis tussen de 5 en 10 maal een onderhoudsbijdrage opgelegd in dergelijke gevallen.
2. Er vinden amper schenkingen plaats. Momenteel zijn er geen vorderingen in het geautomatiseerde systeem aanwezig die zijn ontstaan door schenking.
3. De gemeente komt er in veel gevallen pas laat achter dat een debiteur is overleden, zeker wanneer de debiteur geen bijstand (meer) ontvangt van de gemeente Lelystad. Er wordt momenteel al afgezien van verhaal op nalatenschappen wanneer de erfgenamen niet binnen drie maanden na het overlijden van de debiteur zijn opgespoord. Dit gebeurt omdat de nalatenschap dan al verdeeld is. Bij het overlijden van de bijstandsgerechtigde komt het nauwelijks voor dat er sprake is van positieve nalatenschap, zeker wanneer iemand voor langere tijd van bijstand afhankelijk is geweest. Een uitzondering hierop zijn de nalatenschappen wanneer de bijstand als geldlening onder verband van hypotheek is verleend.
4. Wanneer de kosten tegen de baten worden afgewogen is verhaal niet rendabel. Dat is het nu al niet (2 ½ formatieplaatsen voor 111 onderhoudsplichtigen), maar met de uitholling van de verhaalsparagraaf is het zeker niet meer rendabel. Maandelijks ontvangt de gemeente van 48 verhaalsdebiteuren een bijdrage ten behoeve voor de minderjarige kinderen. Dit betreft op maandbasis een bedrag van € 5.719,24. Maandelijks ontvangt de gemeente van 10 verhaalsdebiteuren een bijdrage in de kosten van levensonderhoud van de ex echtgenoten tot een totaalbedrag van € 2.006,80. Er zijn geen vorderingen op nalatenschappen en er zijn geen vorderingen wegens schenkingen. Maandelijks komt een totaalbedrag binnen van € 7.726,04. Dat bedrag is lager dan de loonkosten van de verhaalsmedewerkers.

Conclusie:

Er zijn meer argumenten om met verhaal te stoppen dan om verhaal in de ingeperkte vorm te continueren. Met name het kosten-baten verhaal is daarin belangrijk. Uiteindelijk komt het er op neer dat verhaal nu al meer kost dan het opbrengt en dat dit in de toekomst nog minder zal gaan opbrengen.

De hoofdmoot van het huidige verhaal, namelijk op (ex) echtgenoten ten behoeve van minderjarige kinderen, wordt ondervangen door artikel 56 WWB, waarin een actieve rol van de bijstandsgerechtigde wordt geëist wanneer het gaat om de alimentatie eis ten behoeve van kinderen.